

"xxxministeriets publikationsserie 2024:xx"

Nationell mineralstrategi

Arbets- och näringsministeriet

Innehåll

1	Inledning	3
6	Mål och åtgärdsrekommendationer	7
6.1	Mineralsektorn skapar tillväxt och förädlingsvärde.....	8
6.2	Verksamheten är ansvarsfull och hållbar i alla avseenden	11
6.3	Kompetens och FoUI-verksamheten föder framgång	13
6.4	Finland – en aktör och partner som är större än sin storlek	15
6.5	Förordningen om kritiska råmaterial verkställs effektivt	16
6.6	Industrin har en stark råvaruförsörjning.....	17
	Källor	20

1 Inledning

Den geopolitiska instabiliteten, energikrisen och omställningen till ren energi ökar behovet att hitta lösningar som säkrar tillgången till råmaterial. För att begränsa klimatförändringarna krävs det förutom insatser mot överkonsumtion också satsningar på teknik för omställningen till ren energi. Samtidigt framskrider digitaliseringen i samhället snabbt.

Som en följd av omställningen till ren energi och den digitala omställningen bedöms behovet av mineralresurser öka betydligt i framtiden. Behovet av mineralresurser bedöms öka också på grund av att utvecklingsländernas stigande levnadsstandard ökar efterfrågan på råmaterial. Samtidigt förpliktar FN:s miljökonvention staterna att kraftigt minska förbrukningen av naturresurserna. Till exempel i OECD-länderna är målet att sänka nivån på förbrukningen med cirka 70 procent till år 2030.

Rysslands anfallskrig mot Ukraina och konsekvenserna av covid-19-pandemin för de globala leveranskedjorna har framhävt sårbarheten i råmaterialens leveranskedjor och betydelsen av leveranssäkerheten i fråga om råmaterial vid säkrandet av omställningen till ren energi, den digitala omställningen och den industriella verksamheten i allmänhet. Mineralresurserna används i stor utsträckning också för sådan försvarsteknologi som är nödvändig med tanke på säkerheten i samhället, och en försämrad tillgång till dessa naturresurser kan utgöra en risk för den nationella säkerheten. Tillgången till mineraler är dessutom en fråga om försörjningsberedskap, eftersom man till exempel använder gödselmedel inom livsmedelsproduktionen.

Som en följd av mineralernas samhällseliga betydelse, den centraliserade mineralproduktionen, konkurrensen om naturresurserna och de geopolitiska spänningarna ökar riskerna för störningar i leveranskedjorna och behovet av en diversifiering av leveranskedjor och ett internationellt samarbete inom mineralsektorn. Riskerna och flaskhalsarna i fråga om tillgången till råmaterial kan till och med äventyra utvecklingen av fossilfria trafik- och energisystem och bromsa den globala välfärdsutvecklingen. Därför är det viktigt att hitta lösningar och vidta effektiva åtgärder för en hållbar

produktion av råmaterial, mindre förbrukning av råvaror, resurseffektivitet och återvinning.¹

Det har dock visat sig att säkerställandet av tillgången till råmaterial och diversifieringen av leveranskedjorna är en stor utmaning av många orsaker. Att öka produktionen på ett hållbart sätt tar lång tid, och i planeringen måste man utöver industrins behov också beakta andra viktiga intressen såsom miljöskydd och naturvård. Förutom en hållbar produktion behöver man också utveckla verksamhetsmodeller som minskar överkonsumtionen. Elektrifieringen av samhället och de globala kriserna har lett till att alltfler instanser har tagit upp tillgången till kritiska råvaror på sin agenda. Europeiska unionen har svarat på den globala förändringen genom att våren 2024 utfärda den så kallade förordningen om kritiska råmaterial (Critical Raw Materials Act, CRMA), som ska främja hållbar anskaffning av råmaterial. EU:s syfte med förordningen är att säkerställa industrins tillgång till kritiska råmaterial och att minska EU:s beroende av de råmaterial som levereras av enskilda producenter i länder utanför unionen. Förordningen är en viktig ny öppning när det gäller regleringen i fråga om råmaterial.

I förordningen fastställer man vilka råmaterial som anses vara strategiskt viktiga för EU och ställer upp ambitiösa mål på EU-nivå för produktionen och återvinningen av råmaterialen och för diversifieringen av leveranskedjorna. Målet till år 2030 är att 10 procent av de råvaror som förbrukas i EU kan brytas inom EU, att 40 procent av de råmaterial som förbrukas i EU kan förädlas inom EU och att 25 procent av de råmaterial som förbrukas i EU kan produceras av återvinningsmaterial. Målet är också att inget tredjelands andel av importen av något enskilt strategiskt råmaterial ska överstiga 65 procent. Åtgärderna i förordningen innefattar bland annat smidigare förfaranden för beviljande av strategisk status för projekt och tillstånd för projekt med strategisk status, centralisering av tillståndstjänsterna, riskuppföljning, nationella program för prospektering av råvaror och åtgärder för att förbättra återanvändningen av råmaterial. EU strävar efter att stärka leveranssäkerheten i fråga om råmaterial också på andra sätt, till exempel genom frihandelsavtal, avtal om kritiska mineraler och strategiska partnerskap. De kritiska mineralerna är ett tema som allt oftare tas upp också till exempel i EU:s strategi Global Gateway.

Globalt sett är EU inte den enda instansen som strävar efter att säkra tillgången till råmaterial. Till exempel år 2022 ingick Förenta staterna ett partnerskap för att säkra tillgången till de mineraler som behövs (s.k. Minerals Security Partnership, MSP), och där är också Finland med. Syftet med samarbetsarrangemanget är att partnerländerna och vissa andra länder ska bedriva ett nära samarbete när det gäller mineraler

¹ Den globala resurspanelen – Global Resource Outlook 2024

bland annat genom att främja konkreta investeringar. Tillgången till kritiska råvaror finns allt oftare också med på FN:s och Internationella energiorganet IEA:s agenda.

På grund av dessa omständigheter behöver Finland uppdatera den nationella mineralstrategin. I mineralstrategin granskas nuläget och utvecklingsmöjligheterna vad gäller Finlands mineralkluster, tryggheten av industrins råvaruförsörjning och det internationella samarbetet. Syftet med strategin har varit att forma en gemensam syn på det finländska mineralklustret, de politiska målen, huvudprinciperna och de åtgärder som kommer att behövas under de kommande åren. Det centrala målet för beredningen av strategin är att öka mineralsektorns nationella förädlingsvärde och att höja förädlingsgraden på de mineraler som bryts i Finland.

Vid sidan av beredningen av mineralstrategin bereder statsrådet samtidigt också flera andra strategier och sådana lagstiftningsprojekt som är centrala med tanke på mineralklusterverksamheten. Vid statsrådet bereds för närvarande till exempel en industripolitisk strategi, en klimatpolitisk plan på medellång och lång sikt, en energi- och klimatstrategi, en standardiseringsstrategi, en strategi för biologisk mångfald, en lag om cirkulär ekonomi som ska ersätta avfallslagen och ett frivilligbaserat strategiskt åtagande för cirkulär ekonomi (green deal). Mineralstrategin främjar de industripolitiska målen, och den ska verkställas i samordning med Finlands miljöpolitiska mål.

Mot denna bakgrund har strategins styrgrupp fastställt mineralstrategins syfte: "Ett hållbart utnyttjande av våra mineraltillgångar stöder Finlands ekonomi och en regionalt balanserad utveckling och erbjuder lösningar på europeiska och globala utmaningar. Genom kompetens på mineralområdet och i cirkulär ekonomi främjar vi en ansvarsfull mineralekonomi och skapar ny internationell affärsverksamhet.

Styrgruppen formade följande vision: "Finland är en global föregångare, partner och utvecklare när det gäller ett hållbart och ansvarsfullt utnyttjande av mineraler. Mineralklustret ökar förädlingsvärdet på ett resurseffektivt sätt genom att det säkrar tillgången till de strategiskt viktiga mineralerna.

SYFTET MED NATIONELLA MINERALSTRATEGIN

Ett hållbart utnyttjande av våra mineraltillgångar stöder Finlands ekonomi och en regionalt balanserad utveckling och erbjuder lösningar på europeiska och globala utmaningar. Genom kompetens på mineralområdet och i cirkulär ekonomi främjar vi en ansvarsfull mineralekonomi och skapar ny internationell affärsverksamhet.

VISIONEN I DEN NATIONELLA MINERALSTRATEGIN

Finland är en global föregångare, partner och utvecklare när det gäller hållbar och ansvarsfull utvinning av mineraler. Mineralklustret ökar förädlingsvärdet på ett resurseffektivt sätt och tryggar tillgången till strategiskt viktiga mineraler.

6 Mål och åtgärdsrekommendationer

Enligt visionen för 2040 i mineralstrategin ska Finland bli en global föregångare, partner och utvecklare när det gäller ett hållbart och ansvarsfullt utnyttjande av mineraler. Mineralklustret ökar förädlingsvärdet på ett resurseffektivt sätt och tryggar tillgången till strategiskt viktiga mineraler.

Utifrån den framtidsbilden fastställdes strategins syfte: Ett hållbart utnyttjande av våra mineraltillgångar stöder Finlands ekonomi och en regionalt balanserad utveckling och erbjuder lösningar på europeiska och globala utmaningar. Genom kompetens på mineralområdet och i cirkulär ekonomi främjar vi en ansvarsfull mineralekonomi och skapar ny internationell affärsverksamhet.

För att förverkliga visionen i mineralstrategin krävs det ambitiös målsättning och att verksamheten i hela värdekedjan, med allt från gruvor och förädlingsindustri till återvinning, stärks. För framtidsbilden har man utformat sex strategiska mål med rekommendationer om åtgärder.

Strategiska mål för mineralklustret:

- Mineralsektorn skapar tillväxt och förädlingsvärde
- Verksamheten är ansvarsfull och hållbar i alla avseenden
- Kompetens och forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten (FoUI-verksamheten) föder framgång
- Finland – en aktör och partner som är större än sin storlek
- Förordningen om kritiska råmaterial verkställs effektivt
- Industrin har en stark råvaruförsörjning

Målen uppnås och åtgärderna genomförs inom ramen för de tillgängliga resurserna och enligt de resultat de bedöms ge. Ministeriernas arbete styrs genom riktlinjerna i regeringsprogrammet. Förutom ministerierna och myndigheterna är det viktigt att också hela mineralsektorn och intressentgrupper medverkar. Arbetet har en stark koppling också till övriga strategier, till exempel till den industripolitiska strategin, de

klimatpolitiske planerna på medellång och lång sikt, energi- och klimatstrategin, standardiseringsstrategin och strategin för biologisk mångfald, och likaså till samarbetet mellan olika internationella aktörer. I samband med beredningen av strategin konstaterades det att flera av de pågående lag- och utvecklingsprojekten stöder målen för strategin.

För varje åtgärdsförslag har fastställts vilken instans som ska ha det huvudsakliga ansvaret och inleda genomförandet av åtgärden. Utöver detta anges också de övriga instanser som är centrala med tanke på genomförandet av åtgärden. Den huvudansvariga instansen markeras tydligt i förteckningen.

6.1 Mineralsektorn skapar tillväxt och förädlingsvärde

Nya investeringar, välfungerande reglering och tillräcklig finansiering främjar sektorns utveckling och konkurrenskraft och ett ökat förädlingsvärde på ett hållbart sätt genom hela värdekedjan. Mineralpolitiken stöder Finlands industripolitiska mål.

Indikator: Utvecklingen och förädlingsvärdet av mineralklustrets totala produktion

Åtgärd: Smidigare tillståndsförfaranden främjas

Hur åtgärderna för smidigare tillståndsförfaranden påverkar smidigheten i och kvaliteten på tillståndprocesserna följs och samarbetet mellan tillståndsmyndigheterna förbättras. Efter att de pågående reformerna genomförts bedöms tillståndssystemet för att inleda gruvdrift som en helhet. Eventuella preciseringar föreslås i lagstiftningen och anvisningarna för att göra tillståndssystemet smidigare, tydligare, mer kvalitativt och mer förutsägbart. Möjligheterna till kompensation i tillståndsförfarandena utreds.

Ansvariga: **miljöministeriet**, arbets- och näringsministeriet

Åtgärd: Möjligheterna och förutsättningarna att fondera och investera vidare intäkter från gruvmineralskatten i syfte att öka det nationella förädlingsvärdet inom gruvdriften utreds

Genom fondering kan förädlingsvärdet av brytning av icke förnybara gruvmineraler ökas genom att man investerar fonderade medel i objekt som anses vara ändamåls-enliga. Fondering och tydligare synlighet för gruvdriftens positiva ekonomiska effekter kan också bidra till att stärka förtroendet för branschen. Möjligheterna att inrätta en sådan fond har kartlagts till exempel i Sverige².

Ansvariga: **finansministeriet**, arbets- och näringsministeriet

Åtgärd: För att höja förädlingsgraden kartläggs medlen för administrativ styrning med hjälp av vilka utnyttjandet av mineraler som bryts i Finland kan främjas inom den finländska industrin.

Det genomförs en noggrannare undersökning av hur man genom medlen för administrativ styrning kan främja att mineraler som bryts i Finland i så stor utsträckning som möjligt utnyttjas inom den finländska industrin.

Ansvariga: **arbets- och näringsministeriet**

Åtgärd: En tillräcklig kartläggning av berggrundens mineralpotential säkerställs.

En tillräcklig kartläggning av berggrundens mineralpotential och dess förutsättningar säkerställs. Det preliminära kartläggningsarbetet garanterar företagen tillräckliga basuppgifter för malmletning som syftar till gruvdrift. Det görs en bedömning av behovet av att främja kartläggningen av mineralpotentialen också till exempel genom att det stiftas en undersökningsrätt för Geologiska forskningscentralen och universiteten som är separat från malmletningstillståndet enligt gruvlagen.

Ansvariga: **arbets- och näringsministeriet**, Geologiska forskningscentralen

Åtgärd: Det inhemska kapitalets kanalisering till mineralsektorn stärks

Det inhemska kapitalets kanalisering till mineralsektorn främjas i syfte att stärka den ekonomiska verksamheten och öka förtroendet för verksamheten. Både det privata kapitalet och staten som ägare beaktas. Inrättandet av en fond som investerar i gruvdriften i Finland främjas. Det utreds om pensionsfonderna vill och kan investera i gruvdriften i Finland. Det utreds också om det är möjligt att inrätta en fond som investerar i mineralbranschen och till vilken staten vid inrättandet styr kapital som ska investeras. Fondens mål är att samla in privata investeringar i form av tilläggs kapital. I början kan

² Rapport till Expert-gruppen för studier i offentlig ekonomi 2013:9 Utvinning för allmän vinning – en ESO-rapport om svenska mineralinkomster

fonden koncentrera sig på inhemska mineralprojekt i huvudsak i deras inledningsfas. Även möjligheten till en mer omfattande nordisk fond utreds.

Ansvariga: **arbets- och näringsministeriet**, Finlands Malmförädling Ab, Finlands Industriinvestering, statsrådet

Åtgärd: Metoder, incitament och reglering för att främja cirkulär ekonomi inom mineralsektorn bereds och införs

Cirkulär mineralekonomi stärks genom att metoder, incitament och reglering bereds för att främja användningen av sekundära råvaror. I tillämpliga delar genomförs de åtgärder för ökad cirkulär ekonomi som identifierats i slutrapporten av arbetsgruppen för samordning av en cirkulär ekonomi inom gruv- och utvinningsindustrin.

Ansvariga: **miljöministeriet**, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet

Åtgärd: Konsekvenserna av gruvmineralskatten bedöms

Gruvmineralskatten bedöms med tanke på den valda skattemodellen. Skattens konsekvenser för branschen bedöms i bred omfattning, inklusive konkurrensaspekten och den samhälleliga acceptansen för branschen.

Ansvariga: **finansministeriet**

Åtgärd: Skapandet av förädlingsvärde främjas genom att uppkomsten av industriella symbioser inom den privata sektorn stärks

Uppkomsten av industriella symbioser främjas till exempel genom att uppmuntra till öppen delning av information och genom att utveckla nya samarbetsmodeller. Genom industriella symbioser som uppstår inom den privata sektorn kan användningen av produkter inom mineralsektorn främjas inom den finländska industrin. Genom öppen delning av information och samarbete kan förädlingsvärde skapas också till exempel genom att utnyttja både gruvområden som är i drift och gruvområden där gruvdriften upphört för annan industriell användning, till exempel produktion av förnybar energi. Möjligheten till gemensamma tillståndprocesser för industriparker utreds för att påskynda uppkomsten av industriparker och införandet av nya funktioner och ny teknik.

Ansvariga: **företag**, branschorganisationer, arbets- och näringsministeriet

6.2 Verksamheten är ansvarsfull och hållbar i alla avseenden

Utveckling och ibrukttagande i Finland av lösningar som främjar ekonomisk, miljömässig, social och kulturell hållbarhet stärker acceptansen för branschen samt stöder exportåtgärder och internationella partnerskap.

Indikator: Utveckling av den samhälleliga acceptansen för verksamheten inom mineralsektorn mätt med enkätundersökningar. Resurseffektivitet och utsläpp inom branschen.

Åtgärd: Ansvarsfull verksamhet inom mineralsektorn säkerställs genom reglering och samarbete

Ansvarstagande, acceptans och en hög miljöskyddsnivå inom branschen stärks genom att man säkerställer att lagstiftningen är aktuell, till exempel genom att uppdatera bestämmelserna om utvinningsavfall så att de motsvarar EU:s direktiv om hantering av avfall från utvinningsindustrin. Samarbetet mellan myndigheter, företag, berörda grupper och lokalsamhällen stärks. Verksamhetsförutsättningar och tillräckliga resurser för tillstånds- och tillsynsmyndigheterna och rättsinstanserna tryggas. Gruvdriften och uppnåendet av natur- och miljömålen samordnas, bedömningen av de totala konsekvenserna utvecklas och lokalsamhällenas delaktighet främjas. Den ansvarsfulla verksamheten inom mineralsektorn stärks genom frivilliga förfaranden som skapas i samarbete mellan olika aktörer inom sektorn och genom att ta i bruk bästa praxis. Information om verksamhetssätten i anslutning till ansvarstagande och acceptans delas på nationell, regional och lokal nivå med de berörda grupperna och mellan projekten under verksamhetens hela livscykel.

Ansvariga: **miljöministeriet**, finansministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet, tillstånds- och tillsynsmyndigheter, branschorganisationer, företag, Geologiska forskningscentralen, Finlands miljöcentral

Åtgärd: Incitament att införa bästa teknik och bästa lösningar för cirkulär ekonomi planeras

Utvecklingen och införandet av teknik, strukturella lösningar och praxis som minskar miljökonsekvenserna samt av verksamhetsmodeller för cirkulär ekonomi inom mineralsektorn främjas genom incitament, reglering och marknadslösningar. De viktigaste behoven gäller till exempel att stärka vattenskyddet och utveckla och införa teknik som syftar till att skydda vatten. Arbete bedrivs för att påverka EU:s politiska riktlinjer,

reglering, indikatorer och stödmekanismer för att de ska sporra till att utveckla mineralsektorn så att den blir miljömässigt hållbar och ekonomiskt lönsam.

Ansvariga: **miljöministeriet**, arbets- och näringsministeriet, utrikesministeriet, Finlands Akademi, Teknologiska forskningscentralen VTT, andra forskningsinstitut

Åtgärd: Arbetet med att mäta hållbarhet och engagemanget för ansvarskriterierna främjas

Aktörerna uppmanas att delta i standardiseringsarbetet och att engagera sig i den utveckling av ansvarssystem som sker via gruvindustrin. Utvecklingen av ramarna för ansvarsfull verksamhet fortsätter i ett brett samarbete med berörda grupper och när ansvarsstandarderna utvecklas. Förtroendet, transparensen och acceptansen stärks genom att man fastställer gemensamma verksamhetsprinciper för social acceptans inom mineralsektorn och förbinder sig till ansvarsfulla verksamhetsätt. Öppenheten ökas genom att man i tillämpliga delar delar med sig av data om natur-, hållbarhets- och ansvarsfrågor. Verksamhetens lokala mervärde ökas, ansvarstagandet inom branschen främjas och bästa praxis delas i projekten både i Finland och i partnerländerna.

Ansvariga: **branschorganisationer**, företag

Åtgärd: Ett forum för dialog skapas för att främja ansvarstagandet inom mineralsektorn och införandet av ansvarsfull teknik och ansvarsfulla metoder

En opartisk aktör sammankallar ett forum som erbjuder alla en möjlighet till en öppen och transparent dialog med beaktande av lokalkännedom och lokalsamhällen. Syftet med dialogen är att nå en gemensam förståelse för ramarna för ansvarsfull malmletning och för hela livscykeln för gruvdriften. I dialogen skapas en lägesbild och identifieras utvecklingsbehov. Diskussioner förs regionalt, tematiskt och genom att bygga upp en helhetsbild. Målet är förutom att stärka dialogen också att främja verksamhetens acceptans på lokal nivå samt att i större utsträckning beakta miljön.

Ansvariga: **arbets- och näringsministeriet**, branschorganisationer, civilsamhällesorganisationer

Åtgärd: Tillgodoseendet av samernas rättigheter säkerställs i projekten inom mineralbranschen

Inom den verksamhet som planeras inom samernas hembygdsområde genomförs en konsekvensbedömning inom ramen för den gällande lagstiftningen och den lagstiftning som är under beredning samt säkerställs att de internationella förpliktelser som är bindande för Finland fullgörs i projekten enligt gruvlagen. Behovet av ändringar i den nationella lagstiftningen bedöms mot bakgrund av den senaste tolkningen av internationell rätt.

Ansvariga: **arbets- och näringsministeriet**, branschorganisationer, civilsamhällesorganisationer

6.3 Kompetens och FoUI-verksamheten föder framgång

Kompetens och FoUI-verksamheten främjar mineralsektorns konkurrenskraft och nya lösningar inom områdena cirkulär ekonomi och miljö samt minskar behovet av råvaror.

Indikator: Utveckling av det belopp som inom mineralsektorn använts för FoUI-investeringar, omfattning av internationellt FoUI-samarbete inom sektorn, tillgången på kompetent personal samt sysselsättning

Åtgärd: Scenarioarbete görs om framtida teknik och råvarubehov

Den nationella lägesbilden och framtidsscenarierna för mineralsektorn förutses systematiskt med tanke på nationellt viktiga mineralreserver och hur de utnyttjas ansvarsfullt. Det utarbetas ett scenario där framtida utvecklingsbehov identifieras genom att man granskar bland annat den internationella omvärlden, den tekniska utvecklingen och planeringen enligt cirkulär ekonomi. Scenarioarbetet kopplas till den förbättring av anpassningsförmågan som CRMA förutsätter.

Ansvariga: **Geologiska forskningscentralen**, Försörjningsberedskapscentralen, forskningsorganisationer, företag, Finlands Akademi, arbets- och näringsministeriet

Åtgärd: En forskarskola inom mineralsektorn inrättas

Högskolornas gemensamma nationella forskarskola inom mineralsektorn inrättas och det internationella samarbetet intensifieras för att stärka forsknings- och utvecklingsnätverken i anslutning till forskarskolan. Den infrastruktur som behövs för forskning och pilotförsök inom branschen och dess aktualitet säkerställs.

Ansvariga: **Finlands Akademi**, forskningsorganisationer, företag, Business Finland, Försörjningsberedskapscentralen, landskapen

Åtgärd: När satsningar enligt lagen om statlig finansiering av forsknings- och utvecklingsverksamhet riktas beaktas hela mineralsektorn och ansvarstagandet inom den, med särskild betoning på verksamhet med högre förädlingsgrad inom mineralsektorn.

Satsningar enligt lagen om statlig finansiering av forsknings- och utvecklingsverksamhet riktas till mineralsektorn. I satsningarna beaktas målet att öka förädlingsgraden på och förädlingsvärdet för produkter inom mineralsektorn samt den verksamhet som stöder internationellt samarbete och exporten.

Ansvariga: Forsknings- och innovationsrådet, **Business Finland**, finansministeriet, Finlands Akademi

Åtgärd: Nya lösningar utvecklas i mineralsektorns värdekedjor

Den nationella FoUI-finansieringen inom mineralsektorn stärks med beaktande av till exempel de metoder som Business Finland har till sitt förfogande. Business Finland och Finlands Akademi aktiverar tvärvetenskapliga, sektorsövergripande och internationellt nätverkande FoUI-projekt som utvecklar nya lösningar inom mineralsektorn. Införandet av lösningarna underlättas genom ett intensivare samarbete mellan forskningsorganisationer och företag. Mineralsektorns hållbarhet och acceptans förbättras genom att man utvecklar nya tekniska lösningar som minskar mineralsektorns miljökonsekvenser. Den ökande efterfrågan på råvaror bemöts genom att nytt ersättande material utvecklas och användningen av återvunnet råmaterial effektiviseras. Finländska aktörers ställning i de europeiska nätverken främjas och inriktningen och utvecklingen av FoUI-verksamheten inom den europeiska mineralsektorn påverkas.

Ansvariga: **Business Finland**, Finlands Akademi, företag, forskningsorganisationer, landskapen

Åtgärd: Kartläggning av kompetensbehoven inom mineralsektorn

Det görs en kartläggning den arbetskraft och kompetens som behövs inom gruvbranschen, malmetande och förädling samt miljöteknik i anslutning till dem, miljökonsekvensbedömning och tillståndsmyndigheterna. Utbildning och resursfördelning planeras utifrån behoven. Möjligheterna till examensinriktad fortbildning och fortbildning och till exempel flexibilitet i examina inom yrkesutbildningen ökas så att de motsvarar företagets behov.

Ansvariga: **undervisnings- och kulturministeriet, arbets- och näringsministeriet**, företag, utbildningsanordnare, landskapen

6.4 Finland – en aktör och partner som är större än sin storlek

För finländskt kunnande och finländska teknik- och miljölösningar inom mineralsektorn öppnas nya ansvarsfulla affärsmöjligheter. Finland har en stark roll i det internationella samarbetet inom mineralsektorn samt i utformningen av EU-politiken inom mineralfrågor och uppfyllelsen av dess mål. Genom internationellt samarbete blir leveranskedjorna mer diversifierade och tillgången till råvaror bättre.

Indikator: Genom stärkt internationellt samarbete har finländska aktörer fått bättre affärsmöjligheter, exportförutsättningar och tillgång till råvaror och leveranskedjorna för råvaror blivit mångsidigare

Åtgärd: Exporten och finländska aktörers delaktighet i internationella projekt främjas

I partnerländerna genomförs projekt och riktade program som fokuserar på finländsk gruvteknik, forskning, utveckling och innovation (FoUI), kunnande om värdekedjor, lokalt mervärde och kompetensutveckling, hållbarhet, cirkulär ekonomi och utbildning samt ansvarsfull malmletning och gruvdrift. Geologiska forskningscentralen utnyttjar aktivt sitt kunnande kommersiellt genom att erbjuda sina tjänster på den internationella marknaden och genom att delta i genomförandet av EU:s råvarupartnerskap i olika partnerländer. Finländska aktörers deltagande i internationella kluster främjas och aktörerna samlas för att erbjuda helhetslösningar, i synnerhet kring kompetens inom cirkulär ekonomi och miljö och avancerad teknik. Växelverkan med internationella finansinstitut och finansinstituten i EU stärks. Det finländska kunnandet lyfts fram och man eftersträvar att påverka kriterierna för projektfinansiering för att få med finländska aktörer. Exporten främjas genom att olika finansieringsinstrument utnyttjas.

Ansvariga: **Mining Finland**, utrikesministeriet, Geologiska forskningscentralen, organisationer, företag inom branschen, Business Finland, arbets- och näringsministeriet, Finnvera, landskapen, läroanstalter, forskningsorganisationer

Åtgärd: Arbete utförs för att påverka i internationella forum och uppkomsten av partnerskap främjas

De centrala internationella forumen identifieras och är föremål för påverkansarbete (bland annat utarbetas strategier och åtgärdsplaner). På internationell nivå främjas politik, bestämmelser och harmoniserade standarder som ökar verksamhetens kompatibilitet, ansvarstagande och skapar möjligheter för finländska lösningar och finländskt kunnande. Arbete bedrivs för att påverka bestämmelserna, finansieringen och de politiska åtgärderna inom mineralsektorn. De partnerländer som är centrala för Finland fastställs nationellt och det byggs upp starka samarbetsrelationer med länderna för att främja exporten, locka investeringar, öka FoUI-samarbetet och det politiska samarbetet och säkerställa tillgången på råvaror. Det nordiska samarbetet stärks, till exempel i den politiska beredningen och genom gemensamma teknologi- och miljöreferensprojekt. Påverkansarbete i EU för att ingå EU-råvarupartnerskap som är viktiga för Finland.

Ansvariga: **utrikesministeriet**, arbets- och näringsministeriet, Business Finland, miljöministeriet, Geologiska forskningscentralen, landskapen, företag, organisationer, finansinstitut

6.5 Förordningen om kritiska råmaterial verkställs effektivt

Ett effektivt och verkningsfullt verkställande av EU:s förordning om kritiska råmaterial stöder mineralsektorns tillväxt och hållbarhet.

Indikator: Antalet strategiska projekt som genomförts i Finland i förhållande till jämförelsestaterna på alla de nivåer i värdekedjan som avses i förordningen (brytning, förädling, projekt inom cirkulär ekonomi och produktion av ersättande material)

Åtgärd: Hållbar tillväxt som utgångspunkt för det nationella verkställandet av förordningen

Verkställandet sker genom att åtgärder som stöder prospektering, hållbar produktion och förädling av mineraler genomförs så effektivt som möjligt.

Ansvariga: **arbets- och näringsministeriet**, Geologiska forskningscentralen, miljöministeriet, utrikesministeriet, arbetsgruppen som följer upp det nationella verkställandet av förordningen

Åtgärd: Tillväxt och möjligheter till inflytande utnyttjas internationellt

Finland utnyttjar sitt kunnande när åtgärderna i EU:s förordning om kritiska råmaterial genomförs, också kommersiellt genom att bistå andra EU-länder genom att dela med sig av vårt kunnande. Finlands arbetar aktivt för att påverka i EU:s nämnd för kritiska råvaror och säkerställer att finländskt kunnande blir en integrerad del av genomförandet av EU:s internationella råvarupartnerskap.

Ansvariga: **Geologiska forskningscentralen**, arbets- och näringsministeriet, Business Finland, företag, utrikesministeriet, arbetsgruppen som följer upp det nationella verkställandet av förordningen

Åtgärd: Verkställandet av förordningen stöder hållbarhet och cirkulär ekonomi

När förordningen verkställs nationellt främjas åtgärder som stöder cirkulär ekonomi och hållbarhet också i större utsträckning än vad minimikraven i förordningen förutsätter. När man i enlighet med förordningen utreder kritiska råvaror som kommer från slutna deponier för utvinningsavfall, utreds också samtidigt mängden övriga potentiella råvaror som kan återvinnas. Det program för cirkulär ekonomi som krävs enligt förordningen genomförs i nära samarbete med centrala intressegrupper.

Ansvariga: **arbets- och näringsministeriet**, miljöministeriet, Business Finland, Trafikledsverket, regionala aktörer och entreprenörer, forskningsinstitut, företag, arbetsgruppen som följer upp det nationella verkställandet av förordningen

6.6 Industrin har en stark råvaruförsörjning

Investeringar i minerasektorns värdekedja, lösningar inom cirkulär ekonomi och resurseffektivitet stärker den finländska industrins råvaruförsörjning och leveranssäkerhet. Genom samarbete säkerställs industrins beredskapsförmåga över sektorsgränserna.

Indikator: Finländska industriföretags leveranskedjor för råvaror stresstestas och diversifieras också genom utnyttjande av cirkulär ekonomi

Åtgärd: Den uppdaterade lägesbilden av företagens behov av mineraltillgångar ökas och beredskapen för störningar i leveranskedjorna stärks

Samhällets beredskap stärks genom att man gör en bedömning av hur geopolitiska risker och beroenden påverkar företagens tillgång till mineralråvaror. Utifrån bedömningen görs det upp en plan för beredskap inför eventuella allvarliga störningar och

exceptionella situationer i leveranskedjorna som en del av den riksomfattande verksamheten inom försörjningsberedskap. Information om bland annat de primära och sekundära mineraltillgångarna, utnyttjandepotentialen och utnyttjandebehoven samt riskerna produceras och hålls aktuell för både offentliga och privata sektorn. Information från flera olika sektorer utnyttjas i så stor utsträckning som möjligt. Det fastställs vilka mineralråvaror som är av strategisk och kritisk betydelse med tanke på Finlands industri och försvar, och som en del av genomförandet av den industripolitiska strategin görs en bedömning av hur behovet av råvarorna utvecklas. Inom mineralsektorn stärks särskilt förståelsen av de miljökonsekvenser som utvinningsavfallet medför och hur konsekvenserna kan undvikas samt av de risker för försörjningsberedskapen som eventuella miljöolyckor medför.

Ansvariga: **Försörjningsberedskapscentralen**, arbets- och näringsministeriet, företag, branschorganisationer, forskningsorganisationer

Åtgärd: Trafikförbindelserna och logistiklösningarna ska vara styrkor istället för risker

Genom samarbete stärks förståelsen för de risker som trafikförbindelserna och logistiklösningarna medför nationellt. Det säkerställs att gruvområdena, gruvindustrin och industriparkerna har god tillgänglighet och att stamnätet för el utvecklas så att det främjar industrin.

Ansvariga: **kommunikationsministeriet**, finansministeriet, Försörjningsberedskapscentralen, landskapen, NTM-centralerna, Trafikledsverket, Traficom, Fingrid, företag

Åtgärd: Upphandlingskompetensen och upphandlingskällorna görs mångsidigare

Företagens kompetens i fråga om upphandling och företagsansvar stärks, till exempel genom att skapa incitament för företagen att samarbeta kring upphandling. Det säkerställs att upphandlings- och konkurrenslagstiftningen i EU eller i Finland inte medför onödiga hinder för samarbete mellan företag i fråga om upphandling och verksamhet eller för uppkomsten av företagsekosystem. Det görs en bedömning av behoven av nationella handelspolitiska utvecklingsåtgärder och i synnerhet av behovet av nya bilaterala samarbetsavtal. Det nordiska samarbetet kring anskaffning av mineralråvaror på den globala marknaden stärks.

Ansvariga: **företag**, organisationer, arbets- och näringsministeriet, utrikesministeriet, Försörjningsberedskapscentralen

Åtgärd: Behoven och möjligheterna i anslutning till tillgången på och lagringen av råvaror bedöms med tanke på kontinuiteten i företagets verksamhet

Det görs en bedömning av behoven av obligatorisk upplagring av råvaror, och möjligheterna att utveckla lagringen fastställs på avtalsbasis som ett möjligt sätt att i större utsträckning hantera riskerna i anslutning till leveranssäkerheten i fråga om råvaror. Den industri som utnyttjar mineraler analyserar tillgången till inhemska primära och cirkulära råvarukällor och möjligheterna till utveckling i samarbete med forskare och aktörer inom branschen. Utifrån bedömningarna planeras de åtgärder och investeringar som behövs.

Ansvariga: **företag**, organisationer, arbets- och näringsministeriet, Försörjningsberedskapscentralen, forskningsorganisationer, landskapen

"VNK TÄYTTÄÄ, MINISTERIÖN JULKAISUSARJAN NIMI JA JULKAISUN VUOSI : SARJANUMERO"

Källor